

ณ จุดเริ่มต้น...หอสมุดวิทยาลัยรังสิต

ดร.มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ*

รวิทยาลัยรังสิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัยให้เปิดดำเนินการได้ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2528 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง เพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยีโดยสนับสนุนทางด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่แนวความคิดและค่านิยมที่จะส่งเสริมต่อการพัฒนาประเทศ และเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านงานบริการวิชาการ วิทยาลัยรังสิตตระหนักถึงการพัฒนาของอาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ตลอดจนความหลากหลายของสารสนเทศโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างกว้างขวาง จนได้มีการจัดตั้งสถาบันบริการสารสนเทศขึ้นคือ “ห้องสมุด” เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งสะสมและให้บริการสารสนเทศทั้งในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้ใช้ตามความต้องการ

ความเป็นมา

วิทยาลัยรังสิตเห็นความสำคัญของห้องสมุดว่าคือชุมทรัพย์แห่งปัญญา จึงได้เริ่มวางแผนจัดตั้งห้องสมุดขึ้นพร้อมๆ กับการตั้งวิทยาลัย โดยได้วางโครงการตั้งห้องสมุดขึ้น เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2528 ตึกอำนวยการ ชั้น 6 ของโรงพยาบาล พญาไท 1 ให้เป็นที่ทำการชั่วคราว โดยเริ่มสรรหาบุคลากรและวัสดุครุภัณฑ์เพื่อใช้ในการดำเนินงาน สำหรับบุคลากรที่มาเริ่มปฏิบัติงานเป็นชุดแรก ประกอบด้วย บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่คือนางสาวมลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ นางสาวมุกดา ชวาลพานิช นางสาวชะอ้อน พันถิ่น นางสาวพรศรี สุขการคา นางสาวพัชรา พุทธเจริญ และนางสาววรากร รักษาสัตย์

สำหรับโครงการจัดการศึกษาในเอกสารวิทยาลัยรังสิต 2528 ระบุว่าวิทยาลัยรังสิตจะจัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีระบบการศึกษาวิภาค ประกอบด้วย คณะวิชา 1 คณะ คือ คณะเทคโนโลยีการจัดการ อันประกอบด้วยสาขาวิชาบัญชี บริหารธุรกิจ และบริหารงานอุตสาหกรรม แต่จากประวัติความเป็นมาของคณะพยาบาลศาสตร์ที่มีการบันทึกไว้ว่า “คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ก่อตั้งขึ้นโดยดำริของนายประสิทธิ์ อุไรรัตน์ ผู้จัดตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อขยายบทบาทของมหาวิทยาลัยในการร่วมมือพัฒนาทรัพยากรพยาบาลและการสาธารณสุขของประเทศ คณะพยาบาลศาสตร์ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งและเปิดดำเนินการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2529 เป็นต้นมา” คณะที่เปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2529 จึงประกอบด้วยคณะบริหารธุรกิจ และคณะพยาบาลศาสตร์

*ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหาในระยะแรกจึงครอบคลุมหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนของทั้งสองคณะ และเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสทำงานกับท่านคณบดีคนแรกของคณะบริหารธุรกิจ คือ ดร.บุญธรรม สมบูรณ์สงค์ และท่านรองศาสตราจารย์ละอ อุตางกูร คณบดีคนแรกของคณะพยาบาลศาสตร์อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

รายละเอียดเกี่ยวกับห้องสมุดเมื่อเริ่มต้นตามที่ปรากฏในเอกสารวิทยาลัยรังสิต 2528 ที่เสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตก่อตั้งวิทยาลัยฯ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า

วิทยาลัยฯ จัดให้มีห้องสมุดเป็นเอกเทศแบบมาตรฐานมีขนาดพื้นที่ไม่น้อยกว่า 432 ตร.ม. มีความจุโต๊ะ-เก้าอี้ 300 ที่นั่ง ภายในมีการจัดระเบียบการใช้ห้องสมุดสากล ประกอบด้วย

1. ชั้นการจัดเลขหมู่หนังสือ
2. ส่วนที่เป็นหนังสืออ้างอิง
3. บริเวณอ่านหนังสือ
4. บริเวณทางเข้าและทางออก มีบริการรับฝากของ
5. มีสำนักงานสำหรับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่
6. มีห้องซ่อมหนังสือและบริการเย็บเล่ม
7. จัดบริการถ่ายสำเนาหรือเอกสารภายในห้องสมุด
8. จัดห้องฉายวิดีโอ สไลด์ และห้องประชุมขนาดเล็ก
9. บริเวณอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร และจัดนิทรรศการ

10. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอย่างเพียงพอ กล่าวคือ บรรณารักษ์ห้องสมุด ผู้ช่วยบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในแต่ละปีการศึกษา"

สำหรับจำนวนหนังสือและตำราเรียน และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในปี พ.ศ.2528 ครอบคลุมวิชาพื้นฐานทั่วไป บัญชี การเงินและการธนาคาร ภาษาอังกฤษ การตลาด การบริหารงานก่อสร้าง การบริหารงานอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ หนังสืออ้างอิง เช่น เอนไซโคลพีเดีย ราชกิจจานุเบกษา พจนานุกรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี อุปกรณ์ห้องสมุด ได้แก่ ครุภัณฑ์ห้องสมุด เครื่องพิมพ์ดีด วิดีโอ เครื่องฉายสไลด์ ชุดซ่อมหนังสือและอุปกรณ์เย็บเล่ม และเครื่องปรับอากาศและพัดลม ฯลฯ

ต่อมาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดการเรียนการสอนในเดือนมิถุนายน 2529 วันที่ 10 เมษายน 2529 วิทยาลัยฯ จึงได้ย้ายจากที่ทำการชั่วคราวมายังที่ทำการถาวรคือที่หมู่บ้านเมืองเอก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี รวมทั้งห้องสมุดที่ได้ขนย้ายทรัพยากรสารสนเทศ และวัสดุอุปกรณ์ที่ได้เตรียมการไว้มาเริ่มให้บริการที่ชั้น 3 ห้อง 301 และชั้น 4 ห้อง 401 ของอาคารประสิทธิ์ธรัตน์ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว วิทยาลัยรังสิตยังมีเพียงอาคาร 2 หลัง คือ อาคารประสิทธิ์ธรัตน์ และอาคารประสิทธิ์พัฒนาเท่านั้น

ถัดมาเพียงหนึ่งปีเมื่อนักศึกษาจำนวนเพิ่มขึ้นจำเป็นต้องจัดหาห้องเรียนเพิ่มเติมให้เพียงพอ สำนักหอสมุดจึงได้ย้ายจากอาคารประสิทธิ์รัตนมาให้บริการที่ชั้น 2 ของอาคารประสิทธิ์พัฒนาซึ่งเป็นอาคารหอพักนักศึกษาในวันที่ 25 มีนาคม 2530 ซึ่งมีพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานประมาณ 1,500 ตารางเมตร แบ่งเป็นห้องสำหรับให้บริการรวม 4 ห้อง คือ ห้องอ่านหนังสือตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ห้องวารสาร ห้องวิดีโอ ห้องทำงานด้านบริหารและด้านเทคนิค คือ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และงานจัดหมวดหมู่และลงรายการ

งบประมาณ

รายละเอียดด้านการเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดที่ปรากฏในเอกสารวิทยาลัยรังสิต พ.ศ.2528 ระบุว่าวิทยาลัยรังสิตมีเงินทุนประเดิมและทรัพย์สินที่ใช้ในการจัดตั้งในส่วนของกองทุนวิจัยและห้องสมุด จำนวน 2,303,000.00 บาท (สองล้านสามแสนสามพันบาทถ้วน) แบ่งเป็นเงินสด จำนวน 400,000.00 บาท (สี่แสนบาทถ้วน) ค่าครุภัณฑ์และหนังสือ จำนวน 1,903,000.00 บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนสามพันบาทถ้วน) โดยในระยะเตรียมการเปิดวิทยาลัยเมื่อ เดือนตุลาคม 2528-พฤษภาคม 2529 สำนักหอสมุดได้รับงบประมาณสำหรับจัดซื้อหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์สำหรับคณะบริหารธุรกิจและคณะพยาบาลศาสตร์ 2 คณะแรกที่เปิดการเรียนการสอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 361,150.61 บาท (สามแสนหกหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทหกสิบเอ็ดสตางค์)

การสร้างอาคารหอสมุด

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีสถานที่สำหรับให้บริการวิชาการอย่างเหมาะสม วิทยาลัยจึงได้อนุมัติให้ก่อสร้างอาคารหอสมุดขึ้นเป็นอาคารเอกเทศเพื่อไว้ใช้งานด้านห้องสมุดโดยเฉพาะ มีสถานที่ทำงานอย่างเป็นสัดส่วน มีห้องอ่านหนังสือ ตำรา และวารสารที่กว้างขวางพอที่จะให้บริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดบริการสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อช่วยให้นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรสามารถศึกษาและค้นคว้าวิจัยได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง

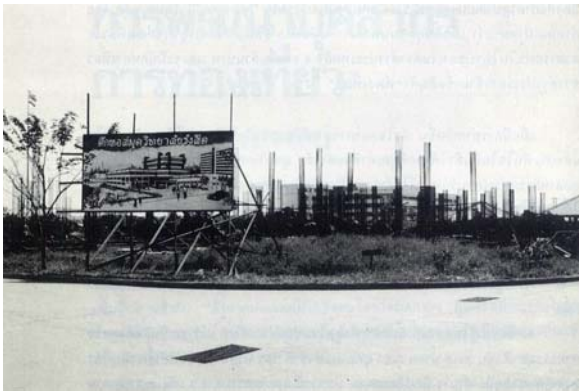
ดร.อุทัย พุติยะโพธิ์ อดีตผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เล่าถึงเรื่องการสร้างอาคารหอสมุดไว้ในหนังสือ “เจ็ดสิบสองปีแห่งชีวิตที่ลัดด้วยเวลา อาจารย์ ดร.อุทัย พุติยะโพธิ์” ว่า

“...ในต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529 ท่านอธิการบดี (ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์) ได้ติดต่อขอให้ไปทำหน้าที่ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่ คุณสุวิชัย ชูสวัสดิ์ สถาปนิกผู้ที่จะออกแบบอาคารหอสมุดของมหาวิทยาลัยรังสิต พร้อมกับแจ้งว่าได้ไปเปิดสำนักงานดำเนินกิจการห้องสมุดเป็นการชั่วคราวที่ชั้น 6 อาคารจอตโร โรงพยาบาลพญาไท 1 และขอให้ช่วยไปดูสถานที่ด้วย

ได้เริ่มทำงานกับสถาปนิกตั้งแต่วันที่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2529 ได้ให้ข้อมูลและแนะนำเรื่องการออกแบบแปลนอาคารหอสมุดว่าแตกต่างๆ กับอาคารทั่วๆ ไป พร้อมทั้งให้เอกสารมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำเมื่อ พ.ศ. 2529 ไปศึกษาทั้งที่แนะนำให้ทราบถึงลักษณะของห้องสมุดที่ดีว่าเป็นอย่างไร โดยให้เอกสารภาษาต่างประเทศที่มีภาพประกอบ และขอให้นำข้อคิดเห็นที่ไปนำเสนอต่อท่านอธิการบดีเพื่อขอความเห็นชอบก่อนเริ่มร่างแปลนจากความคิดเห็นที่ได้นำเสนอฝากสถาปนิกได้แจ้งให้ทราบว่าท่านอธิการบดีเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการได้ สถาปนิกได้มาติดต่ออยู่ประมาณ 4-5 ครั้งเพื่อซักถามเพิ่มเติมในส่วนที่ของใจสงสัย แล้วจึงเริ่มลงมือเขียนแปลน

ในระยณะนั้นได้รับการติดต่อจากกระทรวงสาธารณสุขขอให้ไปเป็นที่ปรึกษาาระยะสั้นที่ประเทศพม่า ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ถึง 9 เมษายน 2529 ... เมื่อกลับจากประเทศพม่า สถาปนิกได้มาพบอีก 2-3 ครั้ง แต่ในระยะหลังก็จะติดต่อมาทางโทรศัพท์ ต่อจากนั้นก็ไม่ได้ทราบคืบหน้าของการวางแผนตามที่ให้ข้อคิดเห็นไป

เดือนกุมภาพันธ์ 2530 ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีได้โทรศัพท์ขอให้ไปปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักหอสมุดในเดือนมีนาคม ได้เรียนให้ทราบว่ายังไม่สามารถปฏิบัติในระยณะนั้นได้ เนื่องจากยังไม่หายจากการได้รับอุบัติเหตุและได้ขอผลัดไปเป็นเดือนเมษายน จึงนับเป็นการเริ่มต้นปฏิบัติงานให้กับมหาวิทยาลัยรังสิตอย่างแท้จริงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2530 เป็นต้นมา

หลังจากที่ได้มีการแก้ไขแบบแปลนกันอีกหลายครั้ง การก่อสร้างอาคารหอสมุดได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2530 เป็นอาคารเสริมเหล็ก 5 ชั้น และชั้นลอย 1 ชั้น มีเนื้อที่ใช้สอยทั้งหมด 9,300 ตารางเมตร แบ่งเป็นเนื้อที่สำหรับใช้สอยของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ประมาณ 1,000 ตารางเมตร ห้องสมุดสามารถจุผู้อ่านได้ประมาณ 2,000 กว่าคนและสามารถจุหนังสือได้ประมาณ 4,000,000 เล่ม

แต่เนื่องจากการขาดแคลนเหล็กเส้นทำให้การก่อสร้างต้องหยุดชะงักชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง สามารถดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปลายเดือนกันยายน พ.ศ. 2532 สิ้นค่าก่อสร้างรวมทั้งวัสดุครุภัณฑ์ เป็นมูลค่าประมาณ 37 ล้านบาท ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ คือ หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ตลอดจนสื่อทัศนวัสดุประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ มีการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศให้ผู้ใช้สามารถ เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง และตรงกับความต้องการ ในการก่อสร้างอาคารหอสมุด มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งให้เป็นกรรมการในการตรวจสอบและรับงาน"

พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหอสมุด

วิทยาลัยรังสิตได้ทำสัญญาก่อสร้างอาคารหอสมุดกับห้างหุ้นส่วนจำกัดวชิรไชย เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2530 โดยนายสุวิทย์ ชูสวัสดิ์ เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบ มีเนื้อที่ใช้สอยทั้งหมดประมาณ 9,286 ตารางเมตร ลักษณะเป็นอาคารเสริมเหล็ก 5 ชั้น และมีชั้นลอย 1 ชั้น การจัดสรรพื้นที่ใช้สอยของแต่ละชั้น มีดังนี้

ชั้นที่ 1 ใช้เป็นที่ปฏิบัติงานของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ห้องประชุมซึ่งจุผู้ใช้ได้ประมาณ 300 คน และห้องพบพานการศึกษาของสำนักหอสมุด ซึ่งจุผู้ใช้ได้ประมาณ 150 คน

ชั้นที่ 2 (ชั้นลอย) ด้านทิศตะวันออกใช้เป็นปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และฝ่ายจัดหมวดหมู่และรายการ ด้านทิศตะวันตก เป็นห้องบริการสื่อทัศนซึ่งมีวีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง เทปคาสเซต และสไลด์

ชั้นที่ 3 ห้องอ่านหนังสือตำราภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ห้องหนังสืออ้างอิง และภาคต้นของปีการศึกษาภาคต้น พ.ศ. 2533 ได้แยกหนังสือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปไว้ที่ชั้น 4

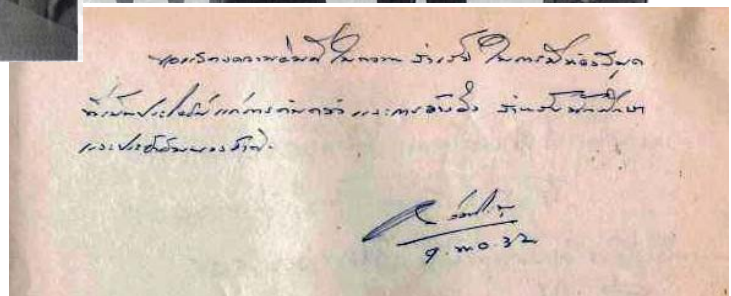
ชั้นที่ 4 ห้องวารสาร เดิมเป็นห้องวารสารแต่ได้ย้ายไปอยู่ที่ชั้น 5 และจัดให้ชั้น 4 เป็นห้องอ่านหนังสือตำราทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ภาคต้นของปีการศึกษา 2533

ชั้นที่ 5 ห้องวารสาร โดยเริ่มให้บริการในภาคแรกของปีการศึกษา พ.ศ.2533

ชั้นที่ 6 ห้องประวัติและเอกสารของวิทยาลัยรังสิต ห้องศึกษาเดี่ยวของอาจารย์และนักศึกษา

พิธีเปิดอาคารหอสมุด

อาคารหอสมุดใช้เวลาการก่อสร้างประมาณสองปีจึงแล้วเสร็จ โดยวิทยาลัยฯ ได้จัดให้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการขึ้นในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 โดยได้รับเกียรติจากนายทวิช กลิ่นปฐม รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้นมาเป็นประธานในพิธี มีการทำบุญเลี้ยงพระและพิธีเปิดแพรคลุมป้ายชื่ออาคาร ซึ่งนอกจากจะมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิตมาร่วมงานแล้ว ยังมีบุคคลสำคัญในแวดวงสถาบันอุดมศึกษาและห้องสมุด อาทิ นายอาทร ชนเห็นชอบ อดีตปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ดร.ธนุ กุลชล นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อาจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร อาจารย์นิทยา ฟ้าวนนท์ ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ให้เกียรติมาร่วมพิธีฯ และเยี่ยมชมภายในอาคารหอสมุด

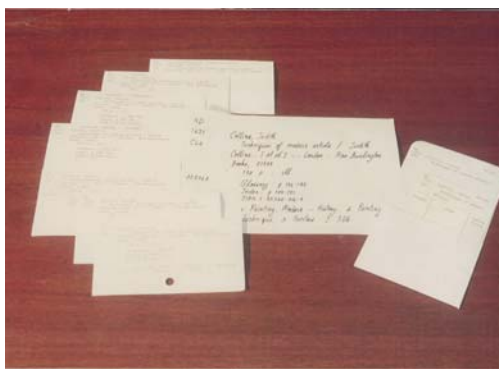
การบริหารงานของสำนักหอสมุด

สำนักหอสมุดเป็นหน่วยงานสนับสนุนวิชาการที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ สายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการซึ่งเป็นโครงสร้างการบริหารที่วิทยาลัยรังสิตได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น นโยบายการดำเนินงานของสำนักหอสมุดคือการบริการทางวิชาการแก่ผู้ใช้ของวิทยาลัยรังสิต เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพทางการศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพทางการสอนงานค้นคว้าวิจัยของอาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัย โดยรับผิดชอบในการรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้บริการตามความต้องการของผู้บริหารและปฏิบัติงาน ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาวิทยาลัยฯ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ

1. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัยฯ โดยจัดหาและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่ทันสมัยให้มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับหลักสูตรของวิทยาลัยและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล
2. เพื่อพัฒนาแหล่งสารสนเทศของวิทยาลัย โดยรวบรวมผลงาน และสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่หน่วยงาน และบุคลากรของวิทยาลัยรังสิตเพื่อปรับปรุงระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ และจัดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรสารสนเทศ
3. เพื่อขยายขอบเขตบริการทางวิชาการสำหรับนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัยฯ ให้สามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการพัฒนาประเทศโดยจัดให้มีการยืมระหว่างห้องสมุด และการแลกเปลี่ยนเอกสารสิ่งพิมพ์

เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักหอสมุดบรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ สำนักหอสมุดจึงได้แบ่งส่วนงานภายในสำนักฯ ออกเป็น 6 ฝ่าย เพื่อทำหน้าที่จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จัดเก็บ และให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. **ฝ่ายบริหาร** มีหน้าที่รับผิดชอบงานสารบรรณ งบประมาณ การเงิน การบริหารงานบุคคล ธุรการ และการประสานงานทั่วไป จัดทำสรุปครุภัณฑ์ จัดเก็บสถิติประมวลผล การปฏิบัติงานของสำนักฯ จัดทำรายงานประจำปี และทำการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสำนักหอสมุดตลอดจนควบคุมดูแลรักษาพัสดุ อาคาร สถานที่
2. **ฝ่ายจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ** มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการคัดเลือกสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าทางวิชาการเข้าห้องสมุด เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์แต่ละสาขาวิชาให้อาจารย์พิจารณาเลือกซื้อ ตลอดจนดำเนินการในการจัดซื้อ ขอรับบริจาค แลกเปลี่ยน จัดทำสถิติการสั่งซื้อแยกตามสาขาวิชา จัดสรรและควบคุมการใช้งบประมาณการซื้อหนังสือให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับ
3. **ฝ่ายจัดหมวดหมู่และลงรายการ** มีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือ เอกสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ การลงรายการ ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับกรรมวิธีในการเตรียมหนังสือและเอกสารต่างๆ ให้พร้อมที่จะบริการได้ทันที ผลิตและเผยแพร่รายชื่อหนังสือใหม่ประจำเดือน

4. ฝ่ายวารสาร มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาและให้บริการทางด้านวารสาร จุลสาร และเอกสารต่างๆ ทำหน้าที่คัดเลือก สั่งซื้อวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ จัดสรรและควบคุมการใช้งานงบประมาณการบอกรับวารสารให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับ จัดทำสถิติ ทำสำเนาสารบัญ ทำตราชั้นวารสารและกฤตภาค

5. ฝ่ายบริการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการยืม-คืน บริการหนังสือสำรอง บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการข่าวสารทันสมัย บริการสารสนเทศ การสอนวิธีใช้ห้องสมุด การจัดทำบรรณานุกรมเฉพาะวิชา และการทำสถิติ

6. ฝ่ายสื่อโสตทัศน มีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาวิเคราะห์ และคัดเลือกวัสดุสื่อโสตทัศน ได้แก่ ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง สไลด์ และวัสดุลักษณะพิเศษอื่นๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพื่อจัดซื้อหรือติดต่อขอรับบริจาคจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ให้บริการสื่อโสตทัศน จัดทำคู่มือ ให้คำแนะนำในการใช้สื่อโสตทัศน ประสานงานกับศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ในด้านการจัดหาและการบริการ

การจัดบริการของสำนักหอสมุด

สำนักหอสมุดได้จัดให้มีบริการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ สำหรับปีการศึกษา 2529 ซึ่งเป็นปีการศึกษาแรก สำนักหอสมุดเปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ต่อมาเมื่อมีคณะและจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น สำนักหอสมุดจึงได้ขยายเวลาการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักของวิทยาลัยได้มีสถานที่สำหรับทบทวน บทเรียนและศึกษาค้นคว้าหลังเลิกเรียน จากเวลาปกติไปเป็นเวลา 8.30 - 20.00 น. ระหว่างวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ในเวลาเปิดภาคการศึกษา ส่วนวันเสาร์ วันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ยังไม่เปิดบริการ สำหรับผู้มีสิทธิใช้ห้องสมุด ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ ลูกจ้างชั่วคราวชาวต่างประเทศ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างวิทยาลัยรังสิต อาจารย์ที่เคยสอนในวิทยาลัยรังสิต ต้องสมัครเป็นสมาชิกห้องสมุด และต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยระเบียบการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2530 คือ

1. บริการยืม-คืน คือการให้ยืมสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือตำรา เอกสารการวิจัย หนังสือนวนิยาย และสื่อโสตทัศนวัสดุ

2. บริการหนังสือสำรอง เป็นบริการที่จัดขึ้น เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนในกระบวนวิชาใดวิชาหนึ่ง ขอให้ห้องสมุดจัดหนังสือตำราหรือสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้ให้นักศึกษาได้ใช้โดยทั่วถึงกัน และให้ยืมตามเวลาซึ่งได้กำหนดขึ้น

3. บริการจองหนังสือ ในกรณีที่ผู้ใช้หาเอกสารจากชั้นหนังสือไม่พบเพราะมีผู้ใช้คนอื่นยืมไป ก็จะให้เขียนจองไว้ในแบบฟอร์มแล้วทางสำนักหอสมุดจะเรียกคืนเอกสารเล่มนั้นๆ มาให้ แต่ผู้ใช้จะต้องมารับเอกสารตามกำหนดเวลา

4. บริการสารนิเทศ บริการค้นข้อมูลในสาขาวิชาที่ต้องการความลึกซึ้งละเอียดและกว้างขวาง ตลอดจนรวบรวมบรรณานุกรมแต่ละสาขาวิชาตามความต้องการของผู้ใช้ คือ อาจารย์และนักวิจัย และให้ความช่วยเหลือในการช่วยการค้นคว้า โดยการแนะนำการเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถแก่นักศึกษา

5. บริการแนะนำการอ่าน การจัดเตรียมทรัพยากรสารนิเทศไว้ให้พร้อมสำหรับผู้ใช้คือ การตรวจความเรียบร้อยถูกต้องของหนังสือ วารสารเอกสารสิ่งพิมพ์ก่อนนำออกให้บริการ การจัดแสดงหนังสือใหม่ การจัดหนังสือที่มีผู้ใช้แล้วขึ้นชั้นหนังสือ การอ่านชั้น และการตรวจหนังสือบนชั้นเพื่อความถูกต้อง นอกจากนั้นยังให้บริการช่วยเหลือ แนะนำผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือและห้องสมุด

6. บริการแนะนำการใช้สื่อโสตทัศน แนะนำการใช้วัสดุอุปกรณ์สื่อโสตทัศน ได้แก่ สไลด์ เทปคาสเซต วีดิทัศน์ โดยให้ยืมใช้ได้ทั้งภายในและภายนอกสำนักหอสมุด

7. บริการช่วยการค้นคว้าเอกสารของวิทยาลัย สำนักหอสมุดได้เริ่มจัดเก็บเอกสารของวิทยาลัย โดยเริ่มจากสำนักงานกิจการ งานบุคลากร งานวิชาการ งานวางแผนพัฒนาและอื่นๆ ซึ่งต่อไปจะเป็นแหล่งสำหรับค้นคว้างานเอกสาร และจดหมายเหตุของวิทยาลัย

8. บริการยืมระหว่างห้องสมุด จัดให้มีบริการยืมเอกสารต้นฉบับ มีการถ่ายเอกสารจากบทความในวารสารและเอกสาร ประเภทอื่นๆ ซึ่งไม่มีในสำนักหอสมุดแต่มีที่ห้องสมุดอื่น

9. บริการผลิตคู่มือเพื่อช่วยการค้นคว้า เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารนิเทศที่มีอยู่ ให้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้จ่ายไป สำนักหอสมุดจึงได้ผลิตคู่มือช่วยการค้นคว้าขึ้น โดยการทำดรรชนีวารสาร เพราะวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งรวบรวมวิทยาการใหม่ๆ ที่เป็นบทความ ผลงานวิจัย ข้อคิดเห็น บทวิจารณ์ และข่าวเหตุการณ์ต่างๆ นำมาจัดทำดรรชนีไว้เป็นคู่มือเพื่อใช้ในการสืบค้นได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

10. บริการผลิตสิ่งพิมพ์และเผยแพร่สารนิเทศ จัดทำกฤตภาคโดยการตัดและรวบรวมบทบรรณาธิการ บทความที่มีคุณค่าและเรื่องที่มีประโยชน์ทางวิชาการจากหนังสือพิมพ์รายวันโดยจัดแยกประเภทไว้ตามหัวเรื่อง และจัดทำสำเนาสารบัญวารสารเพื่อเผยแพร่

11. บริการนำคอมพิวเตอร์เข้ามามีใช้กับงานห้องสมุด ในระยะแรกจะเป็นงานจัดหาทรัพยากรสารนิเทศ งานจัดหมวดหมู่และการลงรายการ งานวารสาร และงานบริการยืม-คืน

การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุด

สำนักหอสมุดได้ตระหนักถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้เตรียมการเพื่อหาแนวทางและศึกษาความเป็นไปได้ที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในกิจการของสำนักหอสมุด เพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการยิ่งกว่านั้นยังเป็นการยกระดับ และคุณภาพของสถาบันในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการสารสนเทศเพื่อการศึกษาและวิจัยอีกด้วย ความสำคัญดังกล่าวจึงได้หาแนวทางที่เหมาะสมในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ โดยเริ่มพิจารณาโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุดที่ใช้อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยในระยะนั้น เช่น DYNIX, TINLIB, VTLS, URICA ซึ่งแต่ละโปรแกรมมีราคาสูงมาก จึงต้อง มีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่กำลังพิจารณาหาโปรแกรมที่เหมาะสมนั้น สำนักหอสมุดก็ได้เตรียมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ควบคู่กันไปโดย

1. ส่งบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายไปศึกษาคอมพิวเตอร์ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ส่งบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย ไปฝึกอบรมหลักสูตรภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม MINI Micro CDS/ISIS ที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ส่งบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย 2 คนไปดูงานและฝึกงานการใช้โปรแกรม CDS/ISIS ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ยังได้มอบหมายให้บรรณารักษ์ในแต่ละฝ่ายฝึกสอนเจ้าหน้าที่รู้จักการใช้คอมพิวเตอร์อีกทางหนึ่ง

สำหรับการพิจารณาการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับงานในห้องสมุด ไม่ว่าในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ สำนักหอสมุดได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งการที่ได้ติดต่อบริษัทกับศูนย์คอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอทำให้ศูนย์คอมพิวเตอร์เสนอจะเขียนโปรแกรมให้กับสำนักหอสมุด โดยประมาณปลายปี พ.ศ. 2531 สำนักหอสมุดได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์ยี่ห้อ SAMSUNG รุ่น 286 จำนวน 2 เครื่อง ซึ่งมีขนาดความจุสูงเพียงพอที่จะสามารถทดลองโปรแกรมต่างๆ ได้ เช่น โปรแกรม Mini Micro CDS/ISIS

ปี พ.ศ.2532 สำนักหอสมุดจึงได้ร่วมมือกับศูนย์คอมพิวเตอร์ เพื่อจัดทำโปรแกรมระบบงานคอมพิวเตอร์สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต และเสร็จสมบูรณ์เริ่มใช้งานได้อย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งครอบคลุมทั้งงานเทคนิคและงานบริการ แบ่งเป็น 6 โปรแกรมหลัก ได้แก่

1. การเตรียมข้อมูล (การสร้างฐานข้อมูล)
2. งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
3. งานจัดหมวดหมู่และลงรายการ
4. งานบริการยืม-คืน
5. การสอบถามและค้นหา
6. งานวารสาร

ในระยะแรกได้พัฒนาโปรแกรมสำหรับงานหนังสือก่อน โดย 5 โปรแกรมแรกได้รับการพัฒนาบนระบบ DOS System และเขียนโปรแกรมโดยภาษา C ต่อมาได้พัฒนาโปรแกรมงานวารสารและงานสื่อสตัทค์ขึ้นโดยพัฒนาให้ใช้งานบนระบบ WINDOWS และเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษา Delphi แสดงผลการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ และได้พัฒนางาน 5 โปรแกรมแรกให้สามารถแสดงผลการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ผ่านทางหน้าจอ WebPac

พระกรุณาธิคุณที่มีต่อสำนักหอสมุด

นับตั้งแต่ได้รับอนุมัติจัดตั้งจากทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2528 และเปิดการเรียนการสอนเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมา วิทยาลัยรังสิตได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพถึงความมุ่งมั่น และทุ่มเทที่จะสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพออกไปรับใช้ประเทศชาติ ในที่สุดวันที่ 31 กรกฎาคม 2533 ทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้มีหนังสืออนุญาตให้วิทยาลัยรังสิตเปลี่ยนประเภทสถาบันอุดมศึกษาจากวิทยาลัยมาเป็นมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์ และนับเป็นพระกรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จเป็นประธานในพิธีสถาปนามหาวิทยาลัยรังสิตเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2533 และเมื่อเสร็จพิธีแล้วได้ทรงพระกรุณาเสด็จเยี่ยมอาคารหอสมุดและทอดพระเนตรนิทรรศการที่สำนักหอสมุดจัดถวาย โดยมีนายประสิทธิ์ อุไรรัตน์ นายกสมาคมวิทยาลัยรังสิต (ขณะนั้น) ดร.วิจิตร ครีส์อาน ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (ขณะนั้น) ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต และ พลอากาศตรีกำธน สินธวานนท์ องคมนตรีและนายกสมาคมวิทยาลัยรังสิตตามเสด็จ

บทส่งท้าย

มาถึงปัจจุบันสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิตได้เติบโตขึ้นอย่างอย่างมั่นคง จากจุดเริ่มต้นการเดินทางของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน วันนี้สำนักหอสมุดมีบุคลากรเพิ่มเป็น 28 คน และยังคงมุ่งมั่นปฏิบัติงานตามพันธกิจในการสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัย การทำนุศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยรังสิตอย่างเข้มแข็ง ด้วยการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและบริการ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของคณาจารย์และนักศึกษาที่มีมากกว่า 30 คณะ มีการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทั้งฉบับพิมพ์และออนไลน์ครอบคลุมทุกประเภท ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันสำนักหอสมุดมีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศรวมจำนวนทั้งสิ้น 22,132,777 รายการ และเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่สำนักหอสมุดยังได้รับอนุญาตได้จัดตั้งหอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยรังสิต ขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมเอกสารและวัตถุจดหมายเหตุของหน่วยงานต่างๆ ที่สิ้นกระแสการใช้งานแล้ว แต่ยังมีคุณค่าสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของสถาบัน นอกจากนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสถานที่เรียนอยู่ในย่านกลางใจเมือง สำนักหอสมุดจึงได้จัดให้มีห้องสมุดสำหรับให้บริการทั้ง 2 แห่ง คือ ห้องสมุดศูนย์ศึกษาวิภาวดี และห้องสมุดศูนย์ศึกษาสาทรธานี และยังได้มีความร่วมมือกับห้องสมุดสถาบันร่วมผลิตแพทย์ กรมการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิตในการให้บริการแก่คณาจารย์และนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ภาควิชาที่มีการเรียนการสอนอยู่ที่โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพฯ และเพื่อสนองตอบต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยรังสิต สำนักหอสมุดจึงได้นำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 เป็นต้นมา และกำหนดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการของสำนักหอสมุดให้ดียิ่งขึ้นไป โดยในอนาคตนี้สำนักหอสมุดมีแผนจะเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสมรรถนะเหมาะสมทั้งเพื่อใช้ปฏิบัติงานและให้บริการ มีการวิเคราะห์ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

เพื่อประสิทธิภาพในการจัดสรรและการใช้งบประมาณ รวมทั้งการวิเคราะห์ภาระงานและความต้องการทักษะความสามารถเฉพาะตำแหน่งเพื่อการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความเหมาะสม ดังนั้น 25 ปีมหาวิทยาลัยรังสิต และ 25 ปีสำนักหอสมุดจึงเป็นช่วงเวลาแห่งความทุ่มเทและมุ่งมั่นเพื่อให้ปณิธานของมหาวิทยาลัยฯ ที่ว่า “ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ บัณฑิตของวิทยาลัยจะเป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมให้มีความพร้อมทั้งในด้านคุณภาพ คุณวุฒิ คุณธรรม และความมั่นใจที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่บ้านเมืองและตนเอง” บรรลุผลอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

“โครงการวิทยาลัยปิ่นเกล้า” เอกสารอัดสำเนา, 1985.

คณะกรรมการประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต. รายงานการศึกษาดูตนเอง *Self Study Report*. ปทุมธานี : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต, 2544.

คณะกรรมการประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต. รายงานการศึกษาดูตนเอง *Self Study Report : SSR ประจำปีการศึกษา 2545* (ฉบับปรับปรุง). ปทุมธานี : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต, 2545.

คณะกรรมการประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต. รายงานการศึกษาดูตนเอง *Self Study Report : SSR ประจำปีการศึกษา 2553*. ปทุมธานี : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต, 2553.

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. “ประวัติความเป็นมาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.”(เว็บไซต์) เข้าถึงได้จาก <http://www.rsu.ac.th/> (กันยายน 2553).

“พิธีเปิดอาคารหอสมุดวิทยาลัยรังสิต.” ปทุมธานี : โรงพิมพ์วิทยาลัยรังสิต, 2532.

“วิทยาลัยรังสิต” เอกสารอัดสำเนา, 1985.

ศูนย์ศึกษาวิภาวดี มหาวิทยาลัยรังสิต. ศูนย์ศึกษาวิภาวดี มหาวิทยาลัยรังสิต (เว็บไซต์) เข้าถึงได้จาก <http://www.viphavadee.com/> (กันยายน 2553).

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล. เจ็ดสิบสองปีแห่งชีวิตที่ลิขิตด้วยเวลา อาจารย์ ดร. อุทัย ทูตยะโพธิ. นครปฐม : ศิลปกรรม และคอมพิวเตอร์กราฟิค, 2540.

อุทัย ทูตยะโพธิ และมลิวลย์ ประดิษฐ์ธีระ. “ระบบคอมพิวเตอร์สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต” ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง คอมพิวเตอร์กับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, หน้า 43-83. คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองบริการคำสอนและสิ่งพิมพ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2537.